

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind Codul de etică al polițistului

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 - (1) Prezentul cod reglementează principiile etice, normele și regulile de conduită profesională a polițistului.

(2) Prevederile prezentului cod sunt elaborate în concordanță cu principiile enunțate în Recomandarea REC (2001)10 privind Codul european de etică al poliției.

(3) În interesul asigurării încrederii cetățenilor în instituțiile publice și pentru a promova corectitudinea îndeplinirii sarcinilor și responsabilităților oficiale, polițiștii sunt obligați să respecte și să aplice principiile prevăzute în prezenta lege.

Art. 2 - (1) Respectarea principiilor și a normelor de conduită profesională prevăzute de prezentul cod reprezintă o obligație pentru fiecare polițist.

(2) Modul în care sunt respectate prevederile prezentului cod constituie un criteriu pentru evaluarea calității activității și integrității morale și profesionale a polițistului.

CAPITOLUL II

Domeniul de aplicare, scopul și principiile

Art. 3. - Prezentul cod stabilește parametrii de exigență în care trebuie să se încadreze activitatea și conduita polițistului pe timpul exercitării atribuțiunilor de serviciu și a celor circumscrise statutului acestuia.

Art.4. - (1) Instituirea prezentelor norme etice are drept scop formarea și educarea polițiștilor, în vederea îmbunătățirii calității serviciilor, pentru prevenirea și descurajarea abaterilor disciplinare și a încălcării atribuțiilor funcționale.

(2) Codul etic urmărește informarea publicului cu privire la standardele de conduită ale polițistului necesare creării unui climat de încredere și respect reciproc.

Art. 5. - (1) Serviciul polițienesc se desfășoară pentru: aplicarea legii, apărarea drepturilor și libertăților persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea, descoperirea și combaterea actelor și faptelor antisociale, asigurarea ordinii și siguranței publice, precum și pentru acordarea asistenței și serviciilor către populație, conform prevederilor legale în vigoare.

(2) Serviciul polițienesc se realizează în interesul persoanei și al comunității, precum și în sprijinul instituțiilor statului, în conformitate cu legislația internă și internațională aplicabilă în domeniu.

(3) Serviciul polițienesc se realizează în cooperare cu instituțiile statului, în colaborare cu organizațiile neguvernamentale, precum și cu persoanele fizice și persoanele juridice, în limitele legii.

Art. 6. - Activitatea polițistului este independentă de orice imixtiune și se desfășoară exclusiv în temeiul legii, cu respectarea procedurilor și standardelor operaționale specifice.

Art.7. - Activitatea desfășurată în executarea serviciului polițienesc face obiectul controlului intern și /sau extern, potrivit prevederilor legale în vigoare.

Art. 8. - Serviciul polițienesc se realizează cu respectarea următoarelor principii:

a) legalității - în exercitarea atribuțiilor, polițistul este obligat să respecte legea, precum și drepturile și libertățile constituționale ale persoanelor;

b) nediscriminării - în îndeplinirea atribuțiilor profesionale, polițistul este obligat să aplice prevederile legale în mod nediferențiat, fără discriminări pe considerente etnice, de naționalitate, rasă, religie, opinie politică, vârstă, sex, orientare sexuală, avere, origine națională sau socială ori considerente de altă natură, decurgând din orice altă situație;

c) disponibilității - reprezintă obligația polițistului de a interveni pentru soluționarea oricărei situații în care ia cunoștință despre atingerea adusă vreuneia dintre valorile apărute de lege, indiferent de momentul constatării acesteia, în scopul de a rezolva problemele celor aflați în dificultate ori de a îndruma către alte autorități cazurile care se situează în afara competenței ori atribuțiilor sale, contribuind, permanent, la îmbunătățirea calității și eficienței serviciului polițienesc;

d) priorității interesului public - în îndeplinirea atribuțiilor funcționale, polițistul este obligat să respecte și să promoveze atributul esențial al serviciului polițienesc, respectiv de a fi permanent în slujba cetățeanului;

e) proximității – reprezintă obligația polițistului de a asigura, potrivit competențelor și atribuțiilor funcționale, cunoașterea teritoriului și a populației din zona de competență, consilierea cetățenilor și a organizațiilor acestora, legal constituite.

f) profesionalismului – obligația polițistului de a cunoaște și a aplica corect și responsabil aspectele teoretice și deprinderile practice, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, precum și de a se perfecționa continuu, în vederea obținerii și menținerii unui standard înalt de calitate a muncii specifice;

g) confidențialității - reprezintă obligația polițistului de a garanta securitatea datelor și informațiilor obținute în exercitarea autorității conferite de lege;

h) respectului - se manifestă prin considerația pe care polițistul este obligat să o acorde cetățenilor, superiorilor, subordonaților, celorlalți colegi, drepturilor și libertăților acestora, precum și instituțiilor, valorilor sociale, normelor etice și deontologice;

i) integrității morale – reprezintă obligația polițistului adoptării unui comportament conform normelor etice acceptate și practicate în societate;

j) loialității - se exprimă prin atașamentul manifestat, de către polițist, față de instituție și față de valorile promovate de aceasta, prin adeziunea acestuia la obiectivele instituției.

k) transparenței – activitățile în exercitarea serviciului polițienesc sunt publice, în limitele legii și implică informarea populației cu privire la activitățile polițienești desfășurate, mediatizarea acestora cu scopul creării unei imagini pozitive pentru instituția poliției.

CAPITOLUL III

Normele de conduită profesională

Art. 9. - Polițistul trebuie să adopte o atitudine politicoasă, dar fermă, în raport cu cetățenii și să manifeste amabilitate și sollicitudine. În acest sens, este obligat:

- a) să folosească un limbaj civilizat;
- b) să aibă o ținută decentă și corectă;
- c) să dovedească stăpânire de sine;
- d) să intervină ferm pentru aplicarea legii.

Art. 10. - (1) Polițistul este obligat să respecte prezumția de nevinovăție a oricărei persoane.

(2) Polițistul este obligat să îndeplinească atribuțiile de serviciu și misiunile în mod obiectiv, cu protejarea și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale

persoanei și ale dreptului umanitar, conform Constituției României, Convenției Europene a Drepturilor Omului, Declarației Universale a Drepturilor Omului și reglementărilor internaționale la care România este parte.

(3) Polițistului îi este interzis să desfășoare orice activități de natură să aducă atingere imaginii instituției.

(4) Pe timpul îndeplinirii atribuțiilor profesionale, polițistul este obligat să ofere persoanelor serviciile pe care acestea sunt îndreptățite să le primească, să acorde protecție și asistență de specialitate acestora, potrivit competențelor.

Art. 11. - (1) Polițistului îi este interzis să aplice, să încurajeze și să tolereze acte de tortură, tratamente și pedepse inumane sau degradante, constrângeri fizice ori psihice.

(2) În cazul în care polițistul ia cunoștință, prin orice mijloace, despre săvârșirea, de către un alt polițist, a faptelor prevăzute la alin. (1), are obligația să întreprindă măsurile care se impun pentru a determina încetarea acestui comportament și să informeze superiorul cu privire la situația sesizată.

Art. 12. - (1) Polițistul trebuie să acorde sprijin victimelor infracțiunilor, atunci când intră în contact cu acestea, pe timpul și în afara îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, potrivit competențelor legale. În acest sens, victima este îndrumată către serviciile specializate ale poliției sau ale altor instituții cu responsabilități în domeniu și este informată, după caz, cu privire la modalitățile de soluționare a situației sale.

(2) Relația polițistului cu martorii se desfășoară în limitele competențelor și prevederilor legale, cu respectarea drepturilor și libertăților constituționale ale acestora și ale membrilor lor de familie.

(3) Pe timpul acțiunilor polițistul are obligația să acorde atenție deosebită nevoilor specifice ale unor categorii speciale sau vulnerabile de populație, cum ar fi: copii, femei, bătrâni, persoane cu handicap.

(4) Polițistul este obligat să asigure fiecărei persoane cercetate exercitarea deplină și efectivă a drepturilor sale, în condițiile prevăzute de lege.

Art.13. – (1) Pe timpul misiunilor, polițistul în uniformă poartă însemnele distinctive și echipamentul prevăzute de lege, pentru a fi recunoscut cu ușurință ca reprezentant al autorității statului.

(2) Polițistul are obligația de a-și face cunoscută identitatea, în situații care au legătură cu îndatoririle profesionale ce îi revin, potrivit legii.

Art.14. - (1) Polițistul are obligația de a îndeplini îndatoririle stabilite prin actele normative în vigoare, precum și de a respecta obligațiile ce decurg din acestea, în exercițiul autorității publice.

(2) Polițistului îi sunt recunoscute și garantate, atât drepturile fundamentale, cât și cele prevăzute în statut.

(3) Se interzice abuzul sau orice altă faptă săvârșită în îndeplinirea îndatoririlor specifice legale, prin care s-ar aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei și/sau statului de drept.

Art.15. - (1) În situația în care este dispusă privarea de libertate a unei persoane, măsurile care pot fi luate de poliție se realizează cu respectarea procedurii prevăzute de lege și nu trebuie să depășească perioada de timp stabilită de organul competent, în condițiile legii.

(2) Persoanelor care fac obiectul unor măsuri luate în condițiile alin. (1) trebuie să li se aducă la cunoștință, potrivit legii, motivele privării de libertate, procedura aplicabilă situației respective și să li se asigure posibilitatea exercitării drepturilor pe care le au în această calitate.

(3) Pe timpul aplicării măsurilor luate în condițiile alin. (1), polițiștii întreprind măsurile necesare pentru ca persoanele respective să aibă asigurate securitatea, monitorizarea stării de sănătate, condițiile de igienă și de alimentație corespunzătoare.

Art. 16. - (1) Polițistului îi este recunoscut și garantat, în condițiile legii, dreptul la asigurarea despăgubirilor de viață, sănătate și bunuri, la asistență juridică, la măsuri specifice de protejare a sănătății și securității, precum și la măsuri de protecție specială.

(2) Dreptul de asociere și constituire de asociații este recunoscut, în limita și condițiile legii.

(3) Polițistul are dreptul, potrivit legii, de a-i fi protejată propria imagine.

Art.17. - (1) Utilizarea forței constituie o măsură excepțională, pentru îndeplinirea unui obiectiv legitim, și se realizează numai în situații de absolută necesitate, în conformitate cu prevederile legale.

(2) Acțiunile în forță desfășurate de polițiști se subordonează, în mod obligatoriu, principiilor necesității, gradualității, proporționalității și respectării demnității umane.

(3) În situația în care este confruntat cu violența fizică ori cu amenințări concrete de folosire a forței fizice împotriva sa ori împotriva altor persoane, polițistul are obligația de a interveni cu fermitate, în limitele legale, pentru restabilirea ordinii.

(4) Armele de foc pot fi utilizate, de către polițiști, numai în caz de necesitate absolută, cu respectarea strictă a prevederilor legale.

(5) În momentul realizării obiectivului legitim, încetează exercitarea acțiunii în forță.

Art.18. - (1) Polițistul are obligația de a nu divulga informațiile clasificate, precum și obligația păstrării confidențialității depline a datelor și informațiilor pe care le deține și gestionării acestora exclusiv în interes profesional.

(2) Culegerea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal de către polițist se fac în condițiile legii și vor fi limitate strict la ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor legale specifice și legitime ale poliției.

Art. 19. - (1) Polițistul răspunde pentru acțiunile, inacțiunile și omisiunile sale, în condițiile legii. El are datoria să se abțină de la executarea ordinelor și dispozițiilor vădit ilegale și obligația de a-și informa de îndată șefii despre aceasta, pe cale ierarhică, atât verbal, cât și în scris.

(2) Abținerea de la executarea ordinelor și dispozițiilor în condițiile prevăzute la alin.(1) nu atrage răspunderea disciplinară a polițistului.

(3) Polițistul care deține o funcție de conducere răspunde pentru dispozițiile date subordonaților în temeiul autorității pe care o exercită potrivit prevederilor legale.

Art. 20. - (1) Autoritatea funcției nu poate fi exercitată în folos personal.

(2) Polițiștii se supun normelor legale referitoare la conflictul de interese privind funcționarii publici, precum și celor referitoare la incompatibilitățile prevăzute în Legea nr.360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Polițiștii trebuie să respecte procedurile interne elaborate pentru identificarea și rezolvarea situațiilor de conflict de interese.

(4) Orice informație relevantă cu privire la existența unui conflict de interese, trebuie comunicată, pe cale ierarhică, în cel mult 24 de ore.

Art. 21. - (1) Polițistul are obligația de a manifesta permanent disponibilitate față de membrii comunității și de a întreprinde, în limita atribuțiilor și competențelor legale, măsurile ce se impun pentru soluționarea problemelor sesizate.

(2) În vederea cunoașterii problemelor specifice comunității, conform atribuțiunilor, polițistul acționează prin mijloace și metode legale.

(3) În relațiile de parteneriat cu comunitatea, polițistul are datoria de pune la dispoziție membrilor acesteia informații cu privire la legislație, la activitatea sa profesională, în limita competențelor ce îi revin și fără a dezvălui date și informații care, potrivit legii, sunt clasificate.

Art. 22. - (1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă, publicul și alte entități se asigură de către compartimentele de profil și de polițiștii desemnați în acest sens de șeful autorității sau instituției publice, în condițiile legii.

(2) Polițiștii desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de șeful autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(3) În considerarea statutului special și a funcției deținute, polițiștilor le este interzis să permită utilizarea numelui sau a imaginii proprii în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, în scopuri electorale, precum și în cele de natură să compromită onoarea și demnitatea proprie, a profesiei sale sau a autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

Art.23. - (1) Polițistului îi este interzis să tolereze actele de corupție și să utilizeze abuziv autoritatea publică pe care i-o conferă statutul său.

(2) Polițistului îi este interzis să pretindă sau să accepte bani, bunuri ori valori, în scopul de a îndeplini sau de a nu îndeplini atribuțiile de serviciu.

(3) Polițistul ia atitudine față de actele de corupție manifestate în cadrul instituției, având obligația de a informa superiorii și alte organe competente cu privire la cazurile de corupție despre care a luat cunoștință.

(4) Polițistului îi este interzis să uzeze de calitatea sau de funcția îndeplinită, pentru rezolvarea unor interese de ordin personal.

(5) Polițistului îi este interzis să primească, în timpul sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, pentru uz personal sau pentru uzul instituției, sume de bani, bunuri, servicii sau alte foloase din partea unor persoane fizice sau persoane juridice, cu excepția situațiilor stabilite prin ordin al ministrului administrației și internelor.

Art.24. - (1) Încălcarea de către polițist, cu vinovăție, a normelor etice profesionale, dacă nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni, constituie abatere disciplinară și angajează răspunderea sa disciplinară.

(2) Constituie abatere disciplinară încălcarea prevederilor legale referitoare la îndatoriri, incompatibilități, conflicte de interese și interdicții, stabilite prin lege pentru polițiști.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Art.25. - (1) Prezentul cod se aplică personalului aflat sub incidența prevederilor Legii nr.360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Prevederile prezentului Cod se aplică, în mod corespunzător, și personalului Jandarmeriei Române, iar, în mod excepțional, și celorlalte categorii de personal militar din Ministerul Administrației și Internelor, participante la acțiunile poliției, pe toată durata participării la misiuni în cooperare, potrivit prevederilor legale.

Art. 26. – Activitatea și conduita polițiștilor se supun unor evaluări periodice, efectuate de structurile competente în domeniu.

Art. 27. – Prevederile prezentului cod se modifică și se completează ori de câte ori se modifică dispozițiile incidente din legislația internă în vigoare și cea internațională, la care România este parte.

Art.28. - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, Hotărârea Guvernului nr.991/2005 pentru aprobarea Codului de etică și deontologie al polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.813 din 7 septembrie 2005, se abrogă.

